

De kindertrein

Wilt u op de hoogte worden gehouden van de boeken van uitgeverij Artemis & co? Meldt u zich dan aan voor de nieuwsbrief via onze website www.uitgeverijartemis.nl

Christina Baker Kline

De kindertrein

Vertaald door
Carolien Metaal

Artemis & co

Verantwoording citaten:

p. 108: Charlotte Brontë, *Jane Eyre*. Vertaling M. Foeken-Visser. Utrecht: Veen, 1987

p. 109: L.M. Montgomery, *Anne van het Groene Huis*. Vertaling Betsy de Vries.

Haarlem: H.D. Tjeenk Willink & Zoon, 1924

ISBN 978 90 472 0434 3

© 2013 Christina Baker Kline

© 2014 Nederlandse vertaling Artemis & co,

Amsterdam en Carolien Metaal

Oorspronkelijke titel *Orphan Train*

Oorspronkelijke uitgever William Morrow,

an imprint of HarperCollins Publishers

Omslagontwerp b'IJ Barbara

Omslagillustratie © Arcangel Images

Foto auteur © Karin Diana

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers n.v., Antwerpen

Voor

*Christina Looper Baker,
die me het garen gaf,*

en

*Carole Robertson Kline,
van wie ik de stof kreeg*

Bij het overstappen van de ene rivier naar de andere moesten Wabanaki's hun kano's en alle andere bezittingen met zich mee-dragen. Iedereen wist hoe belangrijk het was om licht bepakt te reizen en begreep dat je daarvoor dingen moest achterlaten. Niets belemmerde de voortgang meer dan angst, en dat was vaak de moeilijkste last om afstand van te doen.

– Bunny McBride, *Women of the Dawn*

Proloog

Ik geloof in geesten. Zij zijn degenen die rondwaren, die ons in de steek hebben gelaten. Ik heb ze in mijn leven heel vaak om me heen gevoeld – observerend als stille getuigen – terwijl niemand in de wereld van de levenden wist wat er aan de hand was of zich daar druk om maakte.

Ik ben eenennegentig jaar oud en bijna iedereen uit mijn leven is nu een geest.

Soms zijn die geesten voor mij reëler dan mensen, reëler dan God. Ze vullen de stilte met hun compacte, warme massa, als rijzend brooddeeg onder een doek. Mijn opoe, met haar lieve ogen en met talk bepoederde huid. Mijn nuchtere, lachende *da*. Mijn zingende mam. Deze schimmige incarnaties zijn ontdaan van verbittering, alcohol en somberheid, en in hun dood bemoedigen en beschermen ze me; iets wat ze tijdens hun leven nooit gedaan hebben.

Ik ben tot de conclusie gekomen dat dát de hemel is: een plek in de herinneringen van anderen, waar onze beste kant voortleeft.

Misschien bof ik omdat ik op negenjarige leeftijd de geesten kreeg van de beste kant van mijn ouders, en op mijn drieëntwintigste de geest van de beste kant van mijn ware liefde. En mijn zusje Maisie, dat altijd aanwezig is, een engeltje op mijn schouder. Achttien maanden tegenover mijn negen jaar, dertien jaar tegenover mijn twintig. Nu is ze vierentachtig tegen-

over mijn eenennegentig, en nog steeds is ze bij me.

Misschien geen vervanging voor de levenden, maar ik had geen keus. Ik kan troost putten uit hun aanwezigheid of ik kan als een hoopje ellende jammeren over wat ik ben kwijtgeraakt.

De geesten fluisterden tegen me, zeiden dat ik moest doorgaan.

Spruce Harbor, Maine, 2011

Door de muur van haar slaapkamer kan Molly haar pleegouders over haar horen praten in de woonkamer. ‘Hier hebben we niet voor getekend,’ zegt Dina. ‘Als ik geweten had dat ze zo veel problemen had, zou ik er nooit mee ingestemd hebben.’

‘Dat weet ik, dat weet ik.’ Ralphs stem klinkt mat. Molly weet dat hij degene is die pleegouder wilde worden. Zonder omhaal van woorden heeft hij haar verteld dat een maatschappelijk werker van zijn school hem lang geleden, toen hij een probleemjongere was, had opgegeven voor het Big Brother-programma, en dat hij altijd het gevoel heeft gehad dat zijn ‘big brother’ – zijn mentor, zoals hij hem noemt – hem op het rechte spoor heeft gehouden. Maar Dina was al vanaf het begin argwanend ten opzichte van Molly. En dat ze vóór Molly een jongen hadden die had geprobeerd de basisschool in brand te steken, maakte het er niet beter op.

‘Ik heb al genoeg stress op mijn werk,’ zegt Dina met stemverheffing. ‘Ik heb geen zin om thuis ook nog shit te hebben.’

Dina is vervoerscoördinator op het politiebureau van Spruce Harbor, en voor zover Molly kan opmaken, is er niet veel om over te stressen – een paar dronken bestuurders, het incidentele blauwe oog, kruimeldiefstal, aanrijdingen. Als je ergens op de wereld vervoerscoördinator moet zijn, dan is Spruce Harbor waarschijnlijk de meest relaxte plek die je je kunt voorstellen. Maar Dina is van nature overgevoelig. Door het minste of geringste raakt ze

van slag. Het is alsof ze ervan uitgaat dat alles goed zal gaan, en als dat dan niet gebeurt – wat uiteraard best vaak het geval is – is ze verbaasd en beledigd.

Molly is het tegenovergestelde. Er zijn in de zeventien jaar van haar leven zo veel dingen misgegaan dat ze dat nu gewoon verwacht. En als iets wél goed gaat, weet ze amper wat ze ervan moet denken.

En dat is precies wat er met Jack is gebeurd. Toen Molly vorig jaar overstapte naar de vierde klas van de middelbare school op Mount Desert Island leken de meeste kinderen er alles aan te doen om haar te ontlopen. Ze hadden hun vrienden, hun kliekjes, en Molly paste nergens bij. Nu had ze het hun ook niet gemakkelijk gemaakt; ze weet uit ervaring dat stoer en bizar te verkiezen zijn boven zielig en kwetsbaar, en haar gothic uitstraling werkt als een harnas. Jack was de enige die probeerde erdoorheen te breken.

Het was half oktober, tijdens de les maatschappijleer. Toen er groepjes gevormd moesten worden voor een project, bleef Molly zoals gebruikelijk als laatste over. Jack vroeg haar om bij hem en zijn partner Jody te komen, die daar duidelijk niet op zat te wachten. Gedurende de hele les van vijftig minuten had Molly zich gedragen als een kat met een hoge rug. Waarom was hij zo aardig? Wat wilde hij van haar? Was hij zo'n type dat een kick kreeg van het lastigvallen van rare meiden? Wat zijn beweegredenen ook waren, ze zou geen duimbreed toegeven. Ze hield zich met over elkaar geslagen armen, opgetrokken schouders en haar donkere, stijf gespoten haar voor haar ogen op de achtergrond. Ze haalde brommend haar schouders op als Jack haar iets vroeg, hoewel ze het allemaal goed bleef volgen en haar steentje bijdroeg. 'Die meid is totaal gestoord,' hoorde Molly Jody mompelen toen ze na het rinkelen van de bel het lokaal verlieten. 'Ik krijg de zenuwen van haar.' Toen Molly zich omdraaide en Jacks aandacht trok, verbaasde hij haar door te glimlachen. 'Ik vind haar juist gaaf,' zei hij, terwijl hij Molly aan bleef kijken. Voor het eerst sinds ze op deze school was, kon ze niet anders dan terug glimlachen.

De maanden daarna kreeg Molly beetje bij beetje dingen te horen over Jacks achtergrond. Zijn vader was een Dominicaanse arbeidsmigrant die zijn moeder had ontmoet tijdens de bessenpluk in Cherryfield. Hij maakte haar zwanger, verhuisde terug naar de Dominicaanse Republiek om te gaan hokken met een meisje daar, en heeft nooit meer van zich laten horen. Zijn moeder, die nooit getrouwd is, werkt voor een rijke oude dame in een groot huis aan de kust. Je zou dus verwachten dat Jack ook aan de rand van de samenleving vertoefde, maar dat is niet zo. Hij beschikt over een paar eigenschappen die enorm in zijn voordeel werken: flitsende moves op het voetbalveld, een betoverende glimlach, grote hondenogen en belachelijk lange wimpers. En ook al weigert hij zichzelf serieus te nemen, Molly ziet gewoon dat hij veel slimmer is dan hij wil toegeven, misschien nog wel slimmer dan hij denkt.

Jacks behendigheid op het voetbalveld zal Molly worst wezen, maar voor slimheid heeft ze respect. (De hondenogen zijn een extraatje.) Haar eigen nieuwsgierigheid is het enige dat haar ervan weerhouden heeft te ontsporen. Omdat ze goth is verwacht niemand dat ze zich aan de conventies houdt, dus Molly vindt dat het haar vrij staat om op allerlei manieren tegelijkertijd bizar te zijn. Ze leest voortdurend – in de gangen, in de kantine. Voornamelijk romans over helden met levensangst: *De zelfmoord van de meisjes*, *De vanger in het graan*, *De glazen stolp*. Ze schrijft woorden uit het woordenboek over in een schrift, omdat ze die mooi vindt klinken: *Helleveeg*. *Timide*. *Talisman*. *Douairière*. *Futloos*. *Flikflooiën*...

Als nieuwkomer was Molly blij geweest met de afstand die haar uiterlijk schiep, de alertheid en het wantrouwen die ze in de ogen van haar leeftijdgenoten zag. Maar hoewel ze het liever niet toegeeft, is dat uiterlijk de laatste tijd beperkend gaan voelen. Het kost elke ochtend een eeuwigheid om de juiste look te creëren, en rituelen die ooit beladen waren met betekenis – haar haar inktzwart verven met paarse of witte plukken, de randen van haar ogen zwart maken met kohl, foundation aanbrengen die een aantal tinten lichter is dan haar huidskleur, verscheide-

ne niet lekker zittende kledingstukken schikken en vastmaken – wekken nu haar ongeduld. Ze voelt zich een clown die op een ochtend wakker wordt en geen zin meer heeft om die rode rubberen neus vast te lijmen. De meeste mensen hoeven niet zo veel moeite te doen om hun rol te kunnen blijven spelen. Waarom zij dan wel? Ze fantaseert dat ze op de volgende plek waar ze naartoe gaat – want er is altijd een volgende plek, een ander pleeggezin, een nieuwe school – helemaal opnieuw zal beginnen met een andere, makkelijker te onderhouden look. Grunge? Stoeipoes?

De kans dat dit eerder vroeg dan laat zal gebeuren, wordt met elke verstrikkende minuut waarschijnlijker. Dina wil Molly al een tijdje kwijt, en nu heeft ze een geldig excuus. Ralph heeft zijn geloofwaardigheid op het spel gezet voor Molly's gedrag; hij heeft er alles aan gedaan om Dina ervan te overtuigen dat er onder dat woeste kapsel en die make-up een lief kind schuilging. Nou, Ralphs geloofwaardigheid is nu naar de knoppen.

Molly gaat op haar handen en knieën zitten en tilt de bedrok op. Ze schuift twee felgekleurde plunjezakken onder het bed uit. Ralph heeft ze voor haar gekocht tijdens de uitverkoop bij de outlet van L.L.Bean in Ellsworth. (Op de rode is 'Braden' geborduurd en op de oranje met de Hawaiïbloemen 'Ashley' – afgedankt vanwege de kleur, de stijl of gewoon die lullige namen in wit garen; Molly heeft geen idee.) Als ze de bovenste la van haar ladekast opentrekt, hoort ze een ritmisch gedreun onder haar sprei, dat overgaat in een blikkere versie van Daddy Yankees 'Impacto'. 'Dan weet je dat ik het ben en kun je die telefoon verdomme opnemen,' had Jack gezegd toen hij die ringtone voor haar kocht.

'*Hola, mi amigo,*' zegt ze als ze het toestel eindelijk gevonden heeft.

'Hé, wazzup, *chica?*'

'O, je weet wel. Dina is niet zo blij.'

'O nee?'

'Nee. Het is best erg.'

‘Hoe erg?’

‘Nou... ik denk dat ik hier weg moet.’ Ze voelt haar adem stoken. Dat verbaast haar, gezien de vele malen dat ze iets dergelijks al heeft meegemaakt.

‘Nee joh,’ zegt hij. ‘Ik denk het niet.’

‘Jawel,’ zegt ze, terwijl ze een berg sokken en ondergoed pakt en die in de Braden-tas laat vallen. ‘Ik kan ze er hier helemaal over horen praten.’

‘Maar je hebt die taakstraf nog.’

‘Dat gaat niet lukken.’ Ze raapt haar bedelketting op, die in de knoop op een hoopje boven op haar ladekast ligt, en wrijft hem tussen haar vingers in een poging hem te ontwarren. ‘Dina zegt dat niemand me wil. Ik ben onbetrouwbaar.’ De knoop verdwijnt onder haar duim en ze trekt de ketting recht. ‘Het geeft niet. Ik heb gehoord dat jeugddetentie wel meevalt. Het is trouwens toch maar voor een paar maanden.’

‘Maar... je hebt dat boek niet gestolen.’

Ze schuift de platte telefoon tussen haar schouder, frummelt aan het slotje en doet de ketting om. Ze kijkt in de spiegel boven haar ladekast. De zwarte make-up zit in vegen onder haar ogen; ze lijkt wel een footballspeler.

‘Toch, Molly?’

Het punt is: ze heeft het wél gestolen. Of dat geprobeerd. Het is haar lievelingsboek, *Jane Eyre*, en ze wilde het hebben, bezitten. De boekwinkel in Bar Harbor had het niet op voorraad, en ze durfde de verkoper niet te vragen het te bestellen. Dina wilde haar niet haar creditcardnummer geven om het online te kopen. Ze had nog nooit zó graag iets gewild. (Nou ja... al een tijdje niet.) Dus toen zat ze opeens op haar knieën tussen de smalle boekenrekken in de bibliotheek, met drie exemplaren van de roman – twee paperbacks en een hardcover – op de plank voor haar. Ze had de hardcover al twee keer geleend, was naar de balie gelopen en had het boek geregistreerd met haar bibliotheekpasje. Ze pakte alle drie de boeken van de plank en woog ze op haar hand. De hardcover schoof ze naast *De Da Vinci Code* terug

op de plank. Ook de nieuwere paperback zette ze terug.

Het exemplaar dat ze onder de tailleband van haar spijkerbroek stopte, was oud en zat vol ezelsoren, het papier was vergeeld en er waren stukken tekst onderstreept met potlood. Door de goedkope bindwijze begonnen er al bladzijden los te laten. Bij de jaarlijkse verkoop van bibliotheekboeken hadden ze hooguit tien cent voor dit exemplaar gekregen. Molly vermoedde dat niemand het zou missen. Er waren twee andere, nieuwere exemplaren beschikbaar. Maar de bibliotheek had onlangs magnetische strips aangeschaft en een aantal maanden geleden waren vier vrijwilligers, dames van een zekere leeftijd die zich met hart en ziel voor de bibliotheek van Spruce Harbor inzetten, verscheidene weken bezig geweest om die aan de binnenkant van de omslagen van alle elfduizend boeken te bevestigen. Dus toen Molly die dag het gebouw zonder het te beseffen door een detectiepoortje verliet, zorgde een luid aanhoudend gepiep ervoor dat het hoofd van de bibliotheek, Susan LeBlanc, zich als een postduif op haar stortte.

Molly bekende meteen – of probeerde eigenlijk duidelijk te maken dat ze het boek had willen lenen. Maar Susan LeBlanc wilde er niets van weten. ‘Alle machtig zeg, denk je nou echt dat ik op mijn achterhoofd ben gevallen?’ zei ze. ‘Ik heb jou in de gaten gehouden. Ik vermoedde al dat je iets in je schild voerde.’ En wat was het ontzettend sneu dat haar vermoedens juist bleken te zijn! Wat had ze graag, gewoon voor deze ene keer, op een positieve manier verrast willen zijn.

‘Ai, shit. Echt?’ Jack zucht.

Kijkend in de spiegel strijkt Molly met haar vinger over de bedeltjes aan de ketting om haar hals. Ze draagt die niet zo vaak meer, maar telkens als er iets gebeurt waardoor ze weet dat ze weer moet verkassen, doet ze hem om. De ketting heeft ze gekocht bij een discountwinkel in Ellsworth om er deze drie bedeltjes aan te hangen – een blauwgroene vis van goudemail, een tinnen raaf en een klein bruin beertje – die haar vader haar op haar achtste verjaardag gegeven heeft. Een paar weken later veronge-

lukte hij toen hij tijdens een ijskoude nacht over de I-95 scheurde en zijn auto over de kop sloeg, waarna haar moeder, nog geen drieëntwintig, in een neerwaartse spiraal terecht kwam waar ze nooit meer uit is gekomen. Tegen de tijd dat Molly weer jarig was, woonde ze bij een nieuw gezin en zat haar moeder in de gevangenis. De bedeltjes zijn alles wat ze nog heeft uit haar voor­malige leven.

Jack is een aardige gozer. Maar ze heeft erop gewacht. Hij zal het uiteindelijk, net als alle anderen – maatschappelijk werkers, leraren, pleegouders – zat worden, zich verraden voelen en beseffen dat Molly hem te veel sores oplevert. Hoe graag ze zich ook om hem wil bekommeren en hoe knap ze hem er ook van weet te overtuigen dat ze dat doet, ze heeft het zichzelf nooit echt toegestaan. Niet dat ze het nou echt faket, maar er­gens houdt ze zich altijd een beetje in. Ze heeft geleerd dat ze haar emoties onder controle kan houden door haar borstholte te beschouwen als een enorme doos met een kettingslot. Die maakt ze open om er alle verdwaalde onhanteerbare gevoelens in te stoppen, elk onberekenbaar verdriet of berouw, en doet hem dan weer stevig dicht.

Ook Ralph heeft geprobeerd het goede in haar te zien. Hij is er van nature toe geneigd, ziet het zelfs als het er niet is. En hoewel Molly ergens dankbaar is voor zijn vertrouwen in haar, staat ze er toch ietwat argwanend tegenover. Dan kun je Dina bijna nog beter hebben; die doet geen moeite haar wantrouwen te verber­gen. Het is gemakkelijker om aan te nemen dat mensen de pik op je hebben dan om teleurgesteld te zijn als ze niet aan de ver­wachtingen voldoen.

‘*Jane Eyre?*’ zegt Jack.

‘Wat heeft dat er nou mee te maken?’

‘Dat had ik zo voor je gekocht.’

‘Ja, nou ja.’ Zelfs nu ze zo in de problemen is gekomen en waarschijnlijk weggestuurd wordt, weet ze dat ze Jack nooit ge­vraagd zou hebben het boek te kopen. Als er iéts is waar ze een gruwelijke hekel aan heeft in de pleegzorg, dan is het wel afhan-

kelijk zijn van mensen die je amper kent, kwetsbaar zijn voor hun grillen. Ze heeft geleerd van niemand iets te verwachten. Haar verjaardag wordt vaak vergeten; tijdens feestdagen is ze een 'o ja'-gevalletje. Ze moet het doen met wat ze krijgt, en wat ze krijgt, is zelden waar ze om gevraagd heeft.

'Wat ben je toch verdomd koppig!' zegt Jack, alsof hij haar gedachten kan lezen. 'Moet je zien hoe je je in de nesten hebt gewerkt.'

Er wordt hard op Molly's deur geklopt. Ze drukt de telefoon tegen haar borst en ziet de deurknop draaien. Nog zoiets: geen slot, geen privacy.

Dina steekt haar hoofd de kamer in, haar roze gestifte mond is een dunne streep. 'Wij moeten praten.'

'Is goed. Even mijn gesprek afmaken.'

'Met wie bel je?'

Molly aarzelt. Moet ze antwoord geven? Ach, wat kan het schelen. 'Jack.'

Dina fronst. 'Schiet een beetje op. We hebben niet de hele avond.'

'Ik kom zo.' Molly wacht en blijft Dina net zo lang wezenloos aanstaren tot haar hoofd weer achter de deurpost verdwijnt. Ze brengt de telefoon naar haar oor en zegt: 'Tijd voor het vuurpeloton.'

'Nee, nee, wacht even,' zegt Jack. 'Ik heb een idee. Het is een beetje... gestoord.'

'Wat dan?' zegt ze mat. 'Ik moet gaan.'

'Ik heb met mijn moeder gepraat...'

'Dat méén je toch niet hè, Jack? Heb je het haar verteld? Ze haat me toch al.'

'Ho ho, laat me uitpraten. Ten eerste: ze haat je niet. En ten tweede: ze heeft gepraat met de dame voor wie ze werkt, en het ziet ernaar uit dat je daar je taakstraf kunt doen.'

'Wat?'

'Ja.'

'Maar... hoe dan?'

‘Nou, je weet dat mijn moeder de slechtste huishoudster ter wereld is.’

Molly vindt de manier waarop hij dat zegt geweldig – terloops, zonder oordeel, alsof hij meldt dat zijn moeder linkshandig is.

‘En nou wil die dame haar zolder opruimen – oude papier-troep en dozen en allerlei rotzooi. Erger kun je het voor mijn moeder niet bedenken. Dus heb ik bedacht dat jij dat wel zou kunnen doen. Ik durf te wedden dat je die vijftig uur daar met gemak mee vol krijgt.’

‘Wacht even... Wil je dat ik de zolder van een oude dame opruim?’

‘Ja. Echt iets voor jou, vind je niet? Kom op, ik weet hoe neurotisch je bent. Ga dat nou niet ontkennen. Al die spullen in het gelid op de plank. Al je papieren keurig in mapjes. En staan jouw boeken niet op alfabetische volgorde?’

‘Is jou dat opgevallen?’

‘Ik ken je beter dan je denkt.’

Molly moet inderdaad bekennen dat ze het fijn vindt om dingen te ordenen, hoe vreemd dat ook is. Feitelijk is ze nogal een pietje-precies. Omdat ze zo vaak verkast, heeft ze geleerd goed te zorgen voor haar weinige bezittingen. Maar over dit idee heeft ze zo haar twijfels. Dag na dag in haar eentje op een schimmelige zolder de rotzooi van een of andere dame uitzoeken?

Maar goed, gezien het alternatief...

‘Ze wil je zien,’ zegt Jack.

‘Wie?’

‘Vivian Daly. Die oude dame. Ze wil dat je komt voor...’

‘Een sollicitatiegesprek. Ik moet bij haar solliciteren, bedoel je.’

‘Dat hoort er gewoon bij,’ zegt hij. ‘Lijkt je dat wat?’

‘Heb ik een keus?’

‘Ja, hoor. Je kunt ook naar de gevangenis.’

‘Molly!’ blaft Dina terwijl ze op de deur roffelt. ‘Hier komen, nu!’

‘Oké!’ roept ze, en dan, tegen Jack: ‘Oké.’

‘Oké wat?’

‘Ik doe het. Ik ga bij haar op bezoek. Bij haar solliciteren.’

‘Geweldig,’ zegt hij. ‘O, en... misschien kun je dan beter een rok of zo aantrekken... Begrijp je? En misschien een paar oorbel-
len uitdoen.’

‘En de neuspiercing?’

‘Ik ben gek op die neuspiercing,’ zegt hij. ‘Maar...’

‘Ik snap het.’

‘Alleen voor het eerste gesprek.’

‘Is goed. Nou eh... bedankt.’

‘Je hoeft me niet te bedanken; ik ben alleen maar egoïstisch,’
zegt hij. ‘Ik wil je gewoon wat langer bij me in de buurt houden.’

Als Molly de slaapkamerdeur opendoet en de gespannen en
ongeruste gezichten van Dina en Ralph ziet, glimlacht ze. ‘Jullie
hoeven je geen zorgen te maken. Ik heb een manier om die taak-
straf te vervullen.’ Dina werpt een blik op Ralph die Molly her-
kent door haar jarenlange studie van uitdrukkingen van pleeg-
ouders. ‘Maar ik begrijp het best als jullie willen dat ik vertrek. Ik
vind wel iets anders.’

‘We willen niet dat je weggaat,’ zegt Ralph, op hetzelfde mo-
ment dat Dina zegt: ‘We moeten erover praten.’ Ze staren elkaar
aan.

‘Het maakt niet uit,’ zegt Molly. ‘Het is niet erg als het niets
wordt.’

En op dat moment is het, met de van Jack geleende bravoure,
ook niet erg. Als het niets wordt, dan wordt het niets. Molly is er
al lang geleden achter gekomen dat zij het merendeel van de el-
lende en het verraad waar andere mensen hun leven lang bang
voor zijn, al voor haar kiezen heeft gehad. Vader dood. Moeder
aan lager wal. Van hot naar her verhuisd en telkens weer uitge-
kotst. En toch ademt ze, slaapt ze en groeit ze. Ze wordt elke och-
tend wakker en trekt kleren aan. Dus als zij zegt dat het oké is,
bedoelt ze dat ze weet dat ze zo’n beetje alles kan overleven. En
nu heeft ze, voor het eerst sinds ze zich kan herinneren, iemand
die op haar past. (Wat mankeert hem eigenlijk?)